

YENİ TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULAMASINA İLİŞKİN OLARAK BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Fatma SUSAR KIRMIZI*

Nevin AKKAYA **

Özet

Bu araştırmanın amacı, yeni Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanması ile ilgili olarak 6.,7. ve 8. branş öğretmenlerinin görüşlerini belirleyip programın etkili olan ve olmayan yönlerine yönelik olarak bir durum tespiti yapmak, uygulamadaki yetersizliklere ve gelecekte yapılacak değişikliklere ilişkin önerilerde bulunmaktır. Çalışmada, nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırma verileri 29 öğretmenden elde edilmiş, verileri ele etmek için görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın evreni İzmir'in Buca İlçesine bağlı 47 resmi ilköğretim okulundan oluşmaktadır. Örneklemi ise "Maksimum Çeşitlilik Örneklemesi" ile belirlenmiş 20 okul oluşturmaktadır. Çalışma bu okullarda 6., 7. ve 8. sınıflarda görev yapan 29 Türkçe öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin tamamı açık uçlu sorulardan oluşan "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" ile elde edilmiştir. Formun hazırlanmasında öncelikle ilgili yazın taranmış, elde edilen bilgiler doğrultusunda denemelik görüşme maddelerinin bir araya getirilmesiyle "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" oluşturulmuştur. Forma yönelik olarak sekiz öğretim üyesinden uzman görüşü alınmış ve yapılan öneriler doğrultusunda sorular altı madde olarak yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra 8 kişiyle yapılan deneme uygulaması sonucunda forma son şekli verilmiştir. Veriler, her iki araştırmacı tarafından kodlanmış ve daha sonra soruların güvenilirliği "Güvenirlilik=Görüş Birliği/Görüş Ayrılığı+Görüş Birliği x 100" formülü ile hesaplanmıştır. Toplam 29 öğretmenle yapılan görüşme sonunda elde edilen güvenilirlik sonuçları ise birinci soru için % 84,37, ikinci soru için % 80,00, üçüncü soru için % 76,19, dördüncü soru için % 79,24, beşinci soru için % 73,43, altıncı soru için ise % 79,54 olarak elde edilmiştir.

Araştırmada öğretmen görüşlerinin; "programdan kaynaklanan sorunlar, programın uygulanmasını güçleştiren temel nedenler ve sınıf içi çalışmalar" etrafında odaklandığı tespit edilmiştir. Öğretmeler genel olarak "hizmet içi eğitimin yetersizliği, etkinliklerin çok fazla olması, etkinlikleri yetiştirmek için yeterince zaman bulamadıkları, metinlerin uzunluğu, okullarının yetersiz olmaları ve değerlendirmede" sorun yaşadıkları doğrultusunda görüş bildirmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretmeni, Türkçe Programı, Ana dili

* Yrd. Doç. Dr.; Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü.

** Yrd. Doç. Dr.; Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.

Giriş

Bilginin hızla artması, buna bağlı olarak teknoloji kullanımının ve iletişimin yaygınlaşması eğitim programlarındaki değişikliği zorunlu kılmıştır. “Çağımızdaki bilgi üretimi ve kapsamlı bilimsel gelişmelerin hızı, birçok ülkenin kültürel yaşamını etkilemekte; bu durum, bilimsel bilginin paylaşılmasında bir araç olan dilde de kendini göstermektedir. Eğlence endüstrisi ve yeni düşüncelerin sunduğu olanaklar, duygu ve düşüncelerin sözlü paylaşımını ve iletişim sürecinin niteliğini değiştirmekte; insanlar arasındaki ortak yaşam değerleri, biçim ve içerik değişikliğine uğramakta; toplumsal ilişkilerde, görsel kültüre bağımlılık gösteren yeni sosyal değerler oluşmaktadır” (Sever, 199, 2003). 21. yüzyılda yetişecek insan kaynağının uluslararası alanda rekabet gücü olan bireyler olması gerekir. Bu tip bireyleri yetiştirmek için de geniş kapsamlı, planlı, etkili, verimli öğretim programlarına ihtiyaç vardır. Hazırlanacak programlar günümüzde bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmalıdır.

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte başarılması gereken, hem bireyin hem de toplumun en büyük ihtiyacı olan bilgiye erişim ve bilgiyi kullanma konusunda yeterlilik ve değişen dünyaya uyum sağlamadır. Bunun için sahip olunan nitelik ve imkânlar göz önüne alınarak program düzenlemeleri yapılmalıdır. Bu düzenleme içinde dil öğretim programlarının özel bir yeri ve önemi vardır.

Bilginin hızla yenilendiği çağımızda bireyin ve toplumun bilgiye ulaşması, bilgiyi kullanması ve yeniden üretmesi, öncelikle bireylerde dil becerilerinin gelişmiş olmasıyla mümkündür. Hayatının her döneminde, her alanındaki kazanımların temeli dil becerileriyle atılır. Bunun farkında olan toplumlar özellikle ana dili öğretimine ayrı bir önem vermektedir (Göğüş, 1983). Dil öğretim programlarına yönelik olarak yapılan çalışmalar ve yeniliklere, son yıllarda gelişmiş ülkelerde önemi giderek artmış bir konudur. Geleceğin dünyasında yaşam koşullarıyla başa çıkabilecek, sorun çözme becerisi gelişmiş bireylerin yetişmesi ancak sağlam bir anlama ve anlatma eğitiminin verilmesiyle mümkündür. Programlarda, geleceğin dünyasında etkin birey olarak rol alacak kişilerin yetişmesi için geleneksel şekilde belirlenmiş bulunan öğretim programlarının, içeriklerin yerine, günümüz dünyasının sorunları ve gelecekteki yeni sorunlarla başa çıkmaya olanak tanıyan yeni hedeflerin belirlenmesi benimsenmiştir. Bu gerçeğin farkında olan ülkeler ana dil öğretim programlarını yeniden düzenleme konusunda oldukça etkili çalışmalar yapmıştır.

Ülkemizde ilköğretim ikinci kademe ana dili eğitimini de kapsamak üzere her alanda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. “Okulların hala çocukları matematik ve sosyal derslerdeki başarılarıyla değerlendirdiği, sistemdeki ölçmenin ve OKS'nin de (son uygulamalar doğrultusunda SBS) bu durumu pekiştirdiği bilinen üzücü bir gerçektir (On Yedinci Milli Eğitim Şurası Manisa İli Komisyon Raporları, 9). Bu gerçekten hareketle ülkemizde de çağdaş yaklaşımlara dayalı bir dil öğretimi programı hazırlanmış ve uygulanmaya başlamıştır. Öncelikle 2005–2006 eğitim öğretim yılında birinci kademe uygulanmaya başlayan program Çoklu Zekâ, Yapılandırmacı Yaklaşım, Beyin Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli Öğrenme, Bireysel farklılıklara duyarlı öğretim Tematik Yaklaşım gibi yaklaşım ve modellere dayalı olarak geliştirilmiştir. Program geliştirme sürecinde Türkçe öğretimiyle ilgili olarak, son yıllarda ortaya konulan teori yaklaşım ve araştırmalar temel alınmıştır (Güneş, 2006). Ülke-

mizde de bu amaçla 2004'te program değişikliğine gidilmiş ve yeni programın, öğrencilerin hayat boyu kullanmalarını hedeflediği temel beceriler şu şekilde belirtilmiştir:

- Türkçeyi doğru güzel ve etkili kullanma,
- Eleştirel düşünme,
- Yaratıcı düşünme,
- İletişim kurma,
- Problem Çözme,
- Araştırma,
- Karar verme,
- Bilgi teknolojilerini kullanma,
- Girişimcilik,
- Kişisel ve sosyal değerlere önem verme,
- Estetik ve zevk kazanma,
- Millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı olma (MEB, 2005)

Yeni ilköğretim programlarının başarıyla uygulanarak amacına ulaşabilmesi için her şeyden önce uygulamayı yapacak olan öğretmenlerin program hakkında bilgi sahibi olmaları ve programa sahip çıkmaları gereklidir. Öğretmenlere ve müfettişlere bu konuda olumlu fakat yetersiz olan seminerlerle daha sonra hizmet içi eğitim kurslarıyla bilgilendirme çalışmalarında bulunulmuştur (Akkaya ve Susar Kırmızı, 2007).

Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programı öncelikle ilköğretim 1. kademedede uygulanmış daha sonra 2006–2007 eğitim öğretim yılında ülke çapında, 6. sınıflarda, 2007–2008 eğitim öğretim yılında ise 7. sınıflarda uygulamaya koyulmuştur. Uygulanan programların uygunluğunun ve verimliliğinin çok iyi araştırılması gerekmektedir. Çünkü programlar toplumun ve bireylerin niteliklerini ve ihtiyaçlarının karşılanabilirliğine uygun olarak belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Uygun olmayan programların onarılması güç yaralar açacağı kuşku götürmez bir gerçektir.

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'na yönelik olarak yapılan araştırmalar sonucunda, ikinci kademedede yeni programın uygulanmasına ilişkin herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Programın 2006–2007 eğitim öğretim yılında 6. sınıflarda uygulamaya koyulduğu düşünülürse bu araştırmanın ilk çalışmalardan biri olduğu kabul edilebilir bir durumdur. Bu nedenle çalışmada daha çok ilköğretim birinci kademedede yapılan araştırmaların sonuçlarına yer verilmiştir.

Akkaya ve Susar Kırmızı (2007) yeni program doğrultusunda hazırlanan İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe Ders Kitaplarına yönelik bir araştırma yapmıştır. Çalışmada öğretmenlerin Türkçe Ders Kitabına, Öğrenci Çalışma Kitabına ve Öğretmen Kılavuz Kitabına ilişkin görüşlerini değerlendirmişlerdir. Araştırmanın sonuçlarına göre, Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programına ilişkin olarak, hizmet içi eğitime gereksinim duymayan öğretmenlerin, 4. sınıf öğretmenlerinin, yeni Türkçe Dersi Öğretim Programına yönelik olarak yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten öğretmenlerin ve 16–25 yıl arası çalışan öğretmenlerin Türkçe ders kitaplarına yönelik görüşlerinin daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet ve mezun olunan okul durumuna göre gruplara arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Profesörler Kurulu Yeni İlköğretim Programını Değerlendirme Toplantısı (2005) sonuçlarına göre program değişiklikleri ülkenin felsefesi, gereksinim ve yaşantılarından ortaya çıkan gerçeklerle örtüşmemektedir. Yeni İlköğretim Programı hazırlanırken önceki program geliştirme çalışmaları göz ardı edilmiş, konuya ilişkin bilimsel dönütlerden yararlanılmamıştır. Programının hazırlanmasında, varolan programın geliştirilmesi yerine, başka ülkelerde uygulanan programların ülkemize uyarlanması yoluna gidilmiştir. Oldukça kısa bir zamanda hazırlanan program, sistem bütünlüğü içinde ele alınmamış, deneme uygulaması zaman ve kapsam yönünden yetersiz kalmış ve tarafsız bir değerlendirmesi yapılmamıştır (Yaşar ve diğerleri, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/sbildirge%5B1%5D.pdf>).

Coşkun (2005) yeni Türkçe Dersi Öğretim Programının değerlendirilmesine yönelik olarak, pilot okulların 4. ve 5. sınıflarında yaptığı çalışmayla Türkçe Ders Kitaplarının kullanımına ilişkin bazı sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmaya göre hazırlanacak olan kitapların içerik ve görsel unsurlar açısından niteliğinin önemli olduğu vurgulanmış ve kitapların kullanımının olduğu kadar diğer araç gereçlerin kullanımı konusunda öğretmenlerin yetersizliklerinin giderilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Özkara (2006) Öğrenci Çalışma Kitaplarında yer alan etkinliklerin, Türkçe programında geçen yazma kazanımlarını karşılayıp karşılamadığını araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda çalışma kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin, programda yer alan etkinliklerle örtüşmediği ve etkinliklerin geliştirilmesinde programın yeterince dikkate alınmadığı ortaya konulmuştur. Bunların yanı sıra kazanımlara ulaşılmasını sağlayacak etkinlik sayısının da dengeli olmadığı belirtilmiştir.

2006–2007 eğitim-öğretim yılında yeni Türkçe Dersi Öğretim programı öncelikle 6. sınıflarda, aşamalı bir şekilde uygulamaya konmuştur. 2007–2008 eğitim-öğretim yılında 7. sınıflarda da uygulanmaya başlanan Program, 2008–2009 eğitim öğretim yılında da 8. sınıflarda uygulamaya konulacaktır. Programı ilk defa uygulayan 6. sınıf öğretmenlerinin programla ilgili görüşleri, programın uygulanması sırasında karşılaşılan güçlüklerin olup olmadığının araştırılması, programın iyileştirilmesi, daha etkili ve verimli hale getirilmesi için önemlidir. Çalışmanın bu bakımdan alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Millî Eğitim Bakanlığı, başlattığı çalışmayla 2004 yılında, İlköğretim birinci kademe programlarında, Türkçe Öğretimi dersini de içine alan kapsamlı bir değişiklik yapmıştır. Yapılandırmacılık, aktiflik, öğrenci merkezlilik ve tematik ilkelerine dayanan yeni program Çoklu Zekâ Kuramı ve bireysel farklılıklara duyarlı öğretim gibi çağdaş öğrenme yaklaşımlarının uygulanmasını öngörmektedir (Gömleksiz, 2005). Bu gelişmeler 2005 yılından itibaren ilköğretimin ikinci kademesine de pilot uygulamalarla hayata geçirilmiştir. 2006–2007 yılından itibaren ise program yeniden gözden geçirilerek tüm Türkiye genelinde uygulamaya konulmuştur. Elbetteki geliştirilen bu programın hayata geçirilmesinde öğretmenlerin rolü oldukça önemlidir. Çünkü program onlar tarafından sınıfta birebir uygulanmakta doğal olarak da aksayan ve işleyen yönler en iyi onlar tarafından tespit edilmektedir. Bu düşünceden yola çıkılarak uygulanan programa öğretmenler açısından nasıl bakıldığı irdelenmiştir.

Bu araştırmanın amacı, yeni Türkçe Dersi Öğretim Programının uygulanması ile ilgili olarak Türkçe branş öğretmenlerinin görüşlerini belirleyip programın etkili olan ve olmayan yönlerine yönelik olarak bir durum tespiti yapmak, bu konudaki yetersizliklere ve gelecekte yapılacak değişikliklere ilişkin önerilerde bulunmaktır.

Alt Problemler

Araştırmanın amacı çerçevesinde şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenler, *programdan kaynaklanan sorunları* nasıl yansıtmışlardır?
2. Öğretmenler, *programın uygulanmasını güçleştiren temel etkenlere* ilişkin görüşlerini nasıl ortaya koymuşlardır?
3. Öğretmenler, *sınıf içi çalışmalarına* ilişkin görüşlerini nasıl yansıtmışlardır?

Yöntem

Araştırmada, çalışmanın amacına uygun olarak nitel araştırma deseni (Yıldırım&Şimşek, 2005; Denzin ve Lincoln, 1998; Miles ve Huberman 1994) kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

2006–2007 eğitim öğretim yılının bahar döneminde yapılan araştırmanın evreni İzmir’in Buca İlçesine bağlı 47 resmi ilköğretim okulundan oluşmaktadır. Öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için “Maksimum Çeşitlilik Örneklemesi” kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örneklemesinde amaç, oluşturulan grupla probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini en üst düzeyde yansıtmaktır (Patton, 1990; Maxwell, 1996; Yıldırım&Şimşek, 2005). Belirlenen örnekleme yöntemi ışığında okullar üst, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeylere ayrılmış grupların her birinden yedişer okul seçilmiştir. Belirlenen yirmi bir okuldan birisinde Türkçe branş öğretmenlerine ulaşılmamıştır. Bu nedenle ancak 20 okulda 6., 7. ve 8. sınıflarda ders veren Türkçe branş öğretmenleri ile görüşmeler yapılabilmektedir. Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2006–2007 eğitim öğretim yılında yalnızca 6. sınıflarda uygulandığı için öğretmenlerden bu sınıflarda yapılan uygulamalara ilişkin bilgi elde edilmiştir. Yapılan maksimum örnekleme sonucunda, araştırmanın nitel alt problemlerini yanıtlamak amacıyla toplam 29 öğretmen veri kaynağı olarak alınmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini içeren 29 görüşme formu, nitel veri seti olarak değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerinin tümü, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ile elde edilmiştir. Formun hazırlanmasında öncelikle ilgili yazın taranmış elde edilen bilgiler doğrultusunda görüşme soruları ortaya çıkarılmıştır. Bu sorulara kişisel bilgilerle ilgili sorular da eklenerek denemelik “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” oluşturulmuştur. Forma yönelik olarak, öğretim elemanı ve sınıf öğretmeninden oluşan sekiz alan uzmanından görüş alınmış, yapılan öneriler doğrultusunda bazı sorular yeniden düzenlenmiş, bazıları ise çıkarılmıştır. Form, son haliyle kişisel bilgiler ve altı sorudan oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından yapılan görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür, veriler yazılarak kaydedilmiştir. 8 kişiyle yapılan deneme uygulaması sonucunda formun işlevsel olduğu görüşüne ulaşılmıştır. Deneme uygulaması sonucunda veriler, her iki araştırmacı tarafından kodlanmış ve daha sonra soruların güvenilirliği

“Güvenirlilik=Görüş Birliği/Görüş Ayrılığı+Görüş Birliği x 100” formülüyle hesaplanmıştır. Güvenirlilik katsayısı, birinci soru için % 81,08; ikinci soru için % 77,77; üçüncü soru için % 80; dördüncü soru için % 75,51; beşinci soru için % 77,19; altıncı soru için ise % 68,75 olarak tespit edilmiştir. Aynı işlem 29 kişi ile gerçekleştirilen esas uygulamadan sonra da yapılmıştır. Araştırmada, değerlendirmeye alınan esas uygulama sonrasında elde edilen güvenirlilik katsayısı birinci soru için % 84,37; ikinci soru için % 80,00; üçüncü soru için % 76,19; dördüncü soru için % 79,24; beşinci soru için % 73,43; altıncı soru için ise % 79,54 olarak belirlenmiştir. Bu tür bir değerlendirme süreci hem nitel bulguların geçerliliğine ve güvenirliliğine hem de kodların oluşturulmasına önemli bir katkı sağlamıştır.

İşlem

Araştırmanın nitel bir araştırma olması ve veri toplama aracının açık uçlu sorulardan oluşması nedeniyle elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi yapılarak açık kodlama yöntemine başvurulmuştur (Yıldız ve Şimşek, 2005). Öncelikle elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış. Oluşan metinler satır satır birkaç kez okunmuş ve buna yönelik kodlamalar oluşturulmuştur. Kodlama türlerinden verilerden çıkan kavramlara göre kodlama yapılmıştır. Ardından kodlar bir araya getirilerek ortak yönleri bulunmuş, böylece araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturacak temalar (kategoriler) ortaya çıkarılmıştır. Belirlenen temalar altındaki kodlar birbirleriyle ilişkili biçimde açıklanarak yorumlanmış ve araştırmanın amacı doğrultusunda sonuçlar ortaya konulmuştur. Araştırmacılar tarafından yapılan yorumları desteklemek ve katılanların bakış açılarını yansıtmak amacıyla görüşme metinlerinden yapılan alıntılara yer verilmiştir. Alıntılarının hemen sonrasında ise katılımcıların kişisel ve mesleki özelliklerini belirtmek için tanıtıcı kısaltmalara yer verilmiştir. Araştırmada kullanılan kısaltmalar: Bay öğretmenler (By.), bayan öğretmenler (Byn), yaş (38,31,45...), üst sosyo-ekonomik düzey okul (Üst), orta sosyo-ekonomik düzey okul (Orta), alt sosyo-ekonomik düzey okul (Alt) ve öğretmen sıra numarası (1,2,3...) şeklinde ifade edilmiştir. Örneğin: [Byn.; 38; Üst; 25] şeklinde eklenen kişisel bilgilerin açıklaması şu şekildedir; Byn: Bayan, 38: Otuz sekiz yaşında, Üst: Üst sosyo-ekonomik düzeyde bir ilköğretim okulunda çalışıyor, 25: Yirmi beşinci sıradaki öğretmen.

Görüşmeden elde edilen veriler incelendiğinde “programdan kaynaklanan sorunlar” temasını oluşturan; “metinlerin yapısı, zaman kullanımı, değerlendirme” kodları, programın uygulanmasını güçleştiren temel etkenler temasını oluşturan; “okul donanımı, öğretmen yeterliliği ve öğrenci yeterliliği” kodları, sınıf içi çalışmalar temasını oluşturan; “etkinlik düzenleme, çalışmalardaki değişiklikler” kodları elde edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

“Öğretmenler, programdan kaynaklanan sorunları nasıl yansıtmışlardır?” şeklinde ifade edilen alt problem çerçevesinde öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde “programdan kaynaklanan sorunlar” temasını oluşturan “metinlerin yapısı, zaman kullanımı, değerlendirme” kodlarına ulaşılmıştır. Sıralanan kodlara ilişkin bazı bulgular, görüşmelerden ilgili yerler alıntılanarak aşamalı bir biçimde aşağıda sunulmuştur.

“Metinlerin yapısı” koduna ilişkin olarak öğretmenler genel olarak olumsuz görüşler bildirmiştir. Metinlerin uzun ve ağır olduğu yönünde ortaya konulan görüşler oldukça fazladır:

“(…)Kitaplardaki metinlerin daha kısa tutulmasını öneririm (…)” [By.; 44; Orta; 12]. “(…) Metinler altıncı sınıf düzeyine uygun değil. Birçok yabancı sözcük var. Çalışma kitabıyla paralel gidildiğinde etkinlikler bölümünde bu sözcüklerle ilgili yeterli alıştırmaya olmadığı görüyoruz. Okuma metinlerinde çok yabancı sözcük var. Oldukça uzun ve zor anlaşılır metinler (…)” [By.; 35; Orta; 10]. “(…) Altıncı sınıflarda okunan metinlerin biraz daha düzeylerine uygun olmasının isterim. Öğrencileri ağır geliyor (…)” [By.; 27; Orta; 24]. “(…) Öğrenciler okuma metinlerini anlamakta güçlük çekiyorlar (…)” [Byn.; 40; Alt; 9].

Alıntılardan da anlaşılacağı gibi öğretmenler özellikle metinlerin uzun olmasından yakınmaktadır. Metinler uzun olduğunda okuma için daha fazla zaman ayırmakta aynı zamanda etkinliklerin gerçekleştirilmesi için kalan süre de yetersiz olmaktadır. Ayrıca uzun metinlerin okunması öğrenciler açısından da yorucu olabilmektedir. Programın kademeli bir şekilde uygulanacağı düşünülürse, bu sorun 7. ve 8. sınıflarda da bazı sıkıntılara neden olabilir. Hem eğitim-öğretim sürecinde yer alan altıncı sınıfların metinleri hem de ileride 7. ve 8. sınıflarda da işlenecek olan metinler, gerek uzun olmaları gerekse öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu açısından gözden geçirilmelidir.

“Zaman yetersizliği” koduna ilişkin olarak öğretmenlerin genellikle etkinlikleri yetiştirme süre yetersizliğinden yakındığı tespit edilmiştir. Programa yönelik çalışmalar gereken zamana sığdırılamamaktadır. Konuya ilişkin olarak şu alıntılara yer verilmiştir:

“(…) Haftalık ders sayısı yetersiz. Sınıflardaki öğrencilerin kalabalık oluşundan tüm öğrencilere etkinliklerde yer veremiyorum (…)” [By.; 37; Üst; 16]. “(…)Süre yetmiyor. Pek çok konuyu yüzeysel işliyoruz (…)” [By.; 47; Orta; 17]. “(…) Program güzel ama ders saati arttırılmalı ya da etkinlikler azaltılmalı (…)” [Byn.; 31; Alt; 2].

“(…) Süre konusunda çok sıkıntılıydım. Ama rehberlikte müfettişe sorduşumda “Her etkinliği yapmak zorunda değilsin, kendince önemli gördüklerini yap” demesi üzerine artık yetiştiremiyorum demiyorum. Ancak buna rağmen, her proje ödevinden sonra her öğrenci için ayrı bir değerlendirme formu doldurulması sıkıntı veriyor (…)” [Byn.; 38; Üst; 1].

Gerek projelerin yapılmasında, gerekse sınıf içi etkinliklerin yetiştirilmesinde zaman sorunu yaşanmaktadır. Bu sorunu tetikleyen başka bir nedense sınıflardaki öğrenci sayısının çok olmasıdır. Etkinliklerin çok olması, proje konularının uzun zaman gerektirmesi, sınıfların kalabalık olması öğretmenler ve öğrenciler için zaman alıcıdır. Bir çok öğretmen ne yazık ki etkinlikleri yetiştirmek zorunda olmadığını bilmemektedir. Bu durum son alıntıda da görülmektedir. Yeni programa göre, öğretmenler gerek gördüğünde bazı etkinlikleri yapmayabilirler. Bu durum onların ve öğrencilerin işini büyük ölçüde kolaylaştırabilir. Yapılan bu araştırmada hizmet içi eğitim sürecinde öğretmenlerin bu konuda yeterince bilgilendirilmediğini ortaya çıkarmaktadır.

Öğretmen görüşleri “değerlendirme” kodu açısından incelendiğinde değerlendirme formlarının sayıca çok olduğu belirlenmiştir. Konuya ilişkin olarak dikkat çeken alıntılar şunlardır:

“(…)Değerlendirme formlarının sayıca çok fazla olması, formların zamanında doldurulması konusunda güçlük yaratmaktadır (...)” [By.; 27; Orta; 24]. “(...)Yeni programın uygulanmasında en çok zorluk çekilen konu değerlendirme çalışmalarının çok olmasıdır (...)” [Byn.; 40; Alt; 21]. “(...) Değerlendirme formlarını çoğaltmak büyük külfet (...)” [Byn.; 31; Alt; 26].

Elbette ölçme değerlendirme çalışmalarının yetersiz olduğu bir eğitim öğretim ortamı oldukça eksiktir. Ancak değerlendirme formlarına gereğinden fazla önem verilmesi de ölçme değerlendirme işini hem tek boyutlu kılmakta hem de öğretmenlere sıkıntı yaratmaktadır. Ölçme değerlendirme çalışmalarının forma dayalı olmaktan uzak bir şekilde renklendirilmesi öğretmenlerin işini kolaylaştırabilir.

“Öğretmenler, *programın uygulanmasını güçleştiren temel etkenlere* ilişkin görüşlerini nasıl ortaya koymuşlardır?” şeklinde ifade edilen alt problem kapsamında öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde “programın uygulanmasını güçleştiren temel etkenler” temasını oluşturan “okul donanımı, öğretmen yeterliliği ve öğrenci yeterliliği” kodlarına ulaşılmıştır. Elde edilen kodlara ilişkin bulgu ve ilgili alıntılar aşağıdaki bir biçimde aşağıda sunulmuştur.

Elde edilen verilere göre okulun donanımındaki yetersizliklerin programın uygulamasında birçok zorluğa neden olduğu ve programın etkililiğini sıkıntıya soktuğu tespit edilmiştir. Okul donanımı koduna ilişkin olarak ilginç alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“(…) Okulumuz iyi durumda. Ben daha önce Tavas'ta bir İlköğretim okulunda çalıştım. Eğer ben bu yeni programla orada tanışsaydım gerçekten çok sıkıntı yaşadım. Okulumuzda zengin bir kütüphane, bilgisayar, her şey var (...)” [Byn.; 38; Üst; 25]. “(...) Kütüphanede kaynaklar yeterli değil. İnternet erişimi var Öğrenciler sadece bilgisayar dersinde yararlanabiliyor. Kütüphanedeki bilgisayarda internet yok. Yani öğrenciler bilgisayarları istediği zaman kullanamıyor (...)” [Byn.; 31; Alt; 2]. “(...) Okulumuz donanım açısından yetersiz. Özellikle görsel olarak verilmesi gerekenleri uygulamak imkânsız. Kütüphane yetersiz. Ders işlenmesi için gerekli materyallere ulaşamıyoruz. Öğrencilerin internetten yararlanma olanağı yok (...)” [Byn.; 41; Alt; 6]. “(...)Kütüphanemiz şu an için yetersiz. Okulumuzda internet bağlantısı var ancak bilgisayar dersinde kullanılıyor. Diğerleri ise idareciler tarafından... Öğrencilerin bilgisayar dersi haricinde diğer derslerde kullanabilecekleri bilgisayar yok (...)” [By.; 37; Alt; 19]. “(...)Okulumuzda internet laboratuvarımız var ama sadece iş bunla bitmiyor. Okul kitaplığımız maalesef yok. Sınıf kitaplıklarıyla bu eksik giderilmeye çalışılıyor. Sınıflarda VCD ve televizyonumuz da eksik (...)” [By.; 44; Orta; 12].

Daha çok üst ve sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda çalışan öğretmenlerin programı daha rahat uyguladıkları görülmüştür. Yetersiz donanıma sahip olan okullarda çalışan öğretmenler açısından programın uygulanması oldukça zor ve öz veri isteyen bir iştir. Hatta bu durum öğrenciler açısından da sorun yaratmaktadır. Özellikle bilgisayar erişimi ve kütüphane kullanımının büyük bir sorun olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenciler, okulun bu konudaki açığını kapatmak için başka kütüphanelere, internet kafelere vb. gitmektedir.

Elde edilen veriler “Öğretmen yeterliliği” kodu açısından incelendiğinde genel olarak öğretmenlerin programı uygulama konusunda kendilerini yeterli görmedikleri belirlenmiştir. “Öğretmen yeterliliği” koduna yönelik olarak şu alıntılar yapılmıştır:

“(…) Kendimi henüz programı uygulama konusunda yeterli görmüyorum. Çünkü yeni Türkçe Programını tanıtmak amacıyla düzenlenen üç günlük seminerde sorularımıza tatmin edici cevaplar alamadık. Etkinliklerin içeriği, uygulaması, dersin işlenişi, ölçme ve değerlendirme konularında kafamızda yer alan soru işaretlerinin hiç biri netleştirilemedi. Tam anlamıyla kendi başımızın çaresine bakma durumunda kaldık (...)” [By.; 45; Orta; 22]. “(...) Yeni Türkçe programıyla ilgili gerekli olan hizmet içi eğitimin geçmediğim ve eğitim fakültesinde buna dönük eğitim ve öğretim almadığım için donanımlı görmüyorum kendimi (...)” [Byn.; 30; Alt; 7]. “(...) Kendimi yeni programı uygulayacak kadar donanımlı görmüyorum. Çünkü verilen üç günlük seminer yeterli değildi (...)” [Byn.; 40; Alt; 21].

Alıntılardan da anlaşılacağı gibi öğretmenler programı uygulamak için gerekli bilgi birikimine sahip değildir. Bunun temel nedeni ise programa yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim programının hem süre hem de içerik açısından yetersiz oluşudur. Diğer taraftan Eğitim Fakültelerindeki öğretmen adaylarının da yeni Türkçe programına yönelik bir eğitim sürecinden geçtiği pek söylenemez. Bu iki durum öğretmenlerin uygulamalarda birçok sıkıntı yaşamasına neden olmaktadır. Hizmet içi eğitim sürecinin yetersizliğine ilişkin olarak bir öğretmenimiz tarafından ortaya konulan düşünceler ilgi çekicidir: “(...)Tüm Türkçe öğretmenlerinin yeni programa yönelik hizmet içi eğitim seminerlerine alınması şart. Bu programı uygulamaya koyanların ilk önce bunu düşünmesi gerekirdi. Seminere katılan arkadaşlar bile program hakkında pek fazla bilgiye sahip değiller. Bu program kademeli olarak 7. ve 8. sınıflara da uygulanacak. En kısa sürede seminer yapılması lazım. (...)” [By.; 35; Orta; 10].

Genel olarak programı uygulama konusunda kendilerini yeterli görmeyen öğretmenler olduğu kadar bu konuda sıkıntı yaşamadığını belirten az sayıda öğretmen de bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz konuya ilişkin görüşlerini farklı bir yönde ortaya koymuştur. Bu görüşlerin yer aldığı alıntılar aşağıda sunulmaktadır:

“(…) Programı uygulamak için kendimi yeterli görüyorum. Çünkü deneyimlerim ve yılların verdiği birikimlerden yararlanıyorum (...)” [By.; 47; Orta; 17]. “(...) Kendimi yeterli görüyorum. Gerekli ön bilgilerin bir kısmını edinmiş durumdayım ancak daha donanımlı hale getirilebilirdik. Aynı zamanda yeni programı uygularken de tanıma süreci devam edecektir. Bana göre yeni programı uygulamak farklı bir donanım değil, farklı bir hazırlık gerektirmektedir (...)” [Byn.; 31; Alt; 26].

Yapılan alıntılarda öğretmenler, kendilerini programı uygulama konusunda yeterli gördüğünü belirtmektedir. Ancak bu yeterlilik, gereken bilgiye sahip olma durumu ile ilgili olmaktan çok deneyimlere güvene açıklanmaktadır. Son alıntıda ise yine hizmet içi eğitim sürecinin yetersizliği dile getirilmektedir. Unutulmamalıdır ki deneyimli bir öğretmen olmak farklı, yeni programa ilişkin yeterli bilgiye sahip olmak farklı bir durumdur. Her sorunu deneyimlerle aşmak mümkün olmayabilir.

Yapılan görüşmelerde “öğrenci yeterliliği” kodu kapsamında, öğrencilerin yeni programı benimsemede zorluk yaşadığı tespit edilmiştir. Gerek öğrencilerin geçmiş yıllarda kaynaklanan eksiklikleri gerekse bireysel tutumları programın etkili bir şekilde hayata geçirilmesinde sıkıntılara neden olmaktadır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden, bu duruma ilişkin olarak şu alıntılara yer verilmiştir:

“(…)Temel bilgi ve beceri eksikliği olan öğrenciler yeni programdaki etkinlikleri yapabilecek seviyede değiller. Onlar derse katılmıyor. Dersi izleyemiyorlar. Etkinlikler öğrencilerin bireysel performanslarına dayalı olunca, çalışmasını sunmak isteyen tüm öğrencilerime fırsat tanıyamıyorum. Bu da onların şevkini kırıyor (…)” [By.; 37; Alt; 8]. “(…)Öğrenciler ilgisiz. Bazı etkinlikler de ilgilerini çekmiyor(…)” [Byn.; 40; Alt; 9]. “(…)Öğrenciler için de yeni bir sistem olması dolayısıyla kabul ettirme konusunda zorluklar yaşıyor. Bilindiği gibi yenilikler genellikle tepki ile karşılanır önceleri. Alt yapılarının eksik olması, dersi oyun gibi görüp ciddiye almamaları ilk akla gelen sorunlar (…)” [Byn.; 30; Alt; 20].

Bu görüşlerin özellikle alt sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda çalışan öğretmenler tarafından dile getirilmesi dikkat çekici bir durumdur. Yapılan alıntılar doğrultusunda alt sosyo-ekonomik bölgelerdeki öğrencilerin yeni programı benimsemekte zorluklar yaşadığı belirtilebilir. Gerek sınıfların kalabalık oluşu, gerek velilerin program konusunda yeterince bilgilendirilmeyişi, gerekse programın bu öğrencilere yeterince kucaklamaması sorunun kaynağı olarak düşünülebilir. Elbette bu sorunun yalnızca öğretmen tarafından çözümlenmesi çok zordur. Programın yeniden düzenlenmesi sürecinde yapılacak değişiklikler sorunun çözümüne biraz da olsa kolaylaştırılabilir. Programda bu öğrencilere yönelik daha cazip ve basit etkinliklere yer verilmesi, velilerle görüşmeler yapılması, rehberlik hizmetlerinin artırılması ve sınıf mevcutlarının azaltılması sorunun çözümünde yardım sağlayabilir.

“Öğretmenler, sınıf içi çalışmalarına ilişkin görüşlerini nasıl yansıtmışlardır?” alt problemine yanıt vermek amacıyla yapılan görüşmeler incelenmiş “sınıf içi çalışmalar” temasını oluşturan “etkinlik düzenleme ve çalışmalardaki değişiklikler” kodlarına ulaşılmıştır. Söz konusu kodlara ilişkin bulgular ve alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“Etkinlik düzenleme” kodu açısından elde edilen veriler değerlendirildiğinde, öğretmenlerin tümünün, çalışma kitabı dışında etkinlik düzenlemedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler değişik nedenlerden dolayı, çalışma kitabında yer alan etkinliklerin dışında herhangi bir etkinlik yapmamaktadır. Bu koda ilişkin olarak şu alıntılara yer verilmiştir:

“(…)Zaten kitaptaki etkinlikleri yetiştirmeye vakit bulamıyoruz. Ders süresi yetmiyor. Bu nedenle fazladan etkinlik düzenlemiyorum (…)” [Byn.; 31; Alt; 26]. “(…)Gerek öğretmen kılavuz kitabında, gerekse çalışma kitabında bulunanlar oldukça zamanımızı alıyor. Bu yüzden ders kitabı dışında etkinlik düzenleyemiyoruz (…)” [By.; 35; Orta; 10]. “(…)Etkinlik düzenlemiyorum ancak zaman zaman ders kitabı dışından edebi metinler okuyarak etkinlikleri pekiştirmeye çalışıyorum (…)” [Byn.; 30; Alt; 20].

Öğretmenlerin, çoğunlukla süre yetmediğinden dolayı, çalışma kitabı dışında etkinlik düzenlemedikleri belirlenmiştir ya da etkinlik düzenleme konusunda yeterli bilgiye sahip değildirlir. Ancak her ne kadar kitapta yeterli sayıda etkinlik yer alsada

farklı nedenlerden dolayı (bölge, konu özelliği, öğrencilerin özelliği vb.) etkinlik düzenlenmek zorunda kalınabilir. Bu nedenle öğretmenlerin etkinlik düzenlemeyi bilmesi gerekmektedir. Bu nedenle etkinlik düzenleme konusunda öğretmenler bilgilendirilmelidir.

Yapılan görüşmelerde “çalışmalardaki değişiklikler” koduna ilişkin olarak öğretmenler, yeni programa uygun olarak yapılan etkinliklerin, öğrencileri ve eğitim öğretim ortamı olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Genel olarak yapılan etkinliklere ilişkin olarak öğretmenler olumlu yönde görüşler ortaya koymuştur:

“(…) Geçen yıllardan farklı olarak öğrencilerin bireysel çabalarına daha fazla yer veriyorum. Ayrıca, yeni programla birlikte çocukların düşünmesine daha çok fırsat tanıyorum. Proje çalışmalarını destekliyorum (…)” [By.; 41; Üst; 14]. “(…) Geçen yıllardan farklı olarak, çalışma kitabına yönelik ödevler veriyorum. Deftere not tutma daha az gerçekleşiyor. Yazılı sınavlardaki sorular çalışma kitabına yönelik olarak resimli-şekilli ve çok sorulu hazırlanmaya başlandı (…)” [By.; 35; Orta; 10]. “(…) Yeni program öğrencinin daha aktif olması açısından yararlı. Etkinlikler yoluyla ezberden çok öğrenme sağlanıyor (…)” [Byn.; 40; Alt; 6]. “(…) Metinlerin işleniş sıradan olmaktan çıkmış. Sürekli aynı tarzda yapılan kavratıcı uygulamaya çalışmalarının yerini etkinlikler almış. Ayrıca dilbilgisi konuları ve yazı çalışmaları için ders saati ayrılmadan örnekten sezdirilmeye çalışılıyor (…)” [By.; 45; Orta; 5]. “(…) Önceki yıllarda metin okuma, sözlük çalışmaları, dilbilgisi çalışmaları, birbirlerinden ayrı gibiydi. Sert geçişler yapılıyordu. Şimdi ise sözlük çalışmalarını metni okurken, dilbilgisini metnin içinde yapabiliyorum. Ayrıca öğrencilere daha fazla konuşma hakkı veriyorum. Dersi hep beraber öğreniyoruz. Her yaptığımız etkinliği ayrıca dosyaya koymamız da geçen yıldan farklı olan başka bir olay (…)” [Byn.; 38; Üst; 25].

Daha önceki programa yönelik çalışmalar göz önüne alındığında yeni program daha olumlu görüş ve düşüncelerle değerlendirilmektedir. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin daha aktif olması, çalışma kitabında yer alan etkinlikler, dilbilgisi çalışmalarının yenilenmesi, ödevlerin özellikleri öğretmenler tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Önceki yıllardaki yer alan ezber anlayışından uzak, düşünsel süreci harekete geçiren, öğretici bir anlayıştan yola çıkılarak hazırlanan yeni program sınıf içi çalışmaları yönüyle olumlu özellikler taşımaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerden memnun kaldığı söylenebilir. “Çalışmalardaki değişiklikler” koduna ilişkin olarak bu olumlu düşüncelerin yanı sıra olumsuzlukları da içeren bazı alıntılara yer vermek konuya ilişkin ikinci bir bakış açısı ortaya koyabilir.

“(…)Program güzel ama etkinlikler azaltılmalı. Etkinlikler öğrenci seviyeleri dikkate alınarak düzenlenmeli. Bazıları çok üst seviyede (…)” [Byn.; 31; Alt; 2]. “(…)Çalışma kitabındaki etkinliklerin bazıları öğrenci seviyesinin üstünde ve yaşamdan uzak. Ayrıca hayli çok etkinlik var. Bu nedenle her etkinlik hakkıyla yapılamıyor (…)” [By.; 41; Üst; 14].

Öğretmen görüşlerinin bir kısmı da etkinliklerin öğrenci seviyesinin üstünde ve yaşamdan kopuk olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin ilgisini çekmekten uzak bir şekilde hazırlanan etkinlikler, onların hem Türkçe dersinden hem de okuma sevgisinden uzaklaşmasına neden olabilir. Bu konuda yapılacak yeni düzenlemeler sınıf içi çalışmaları daha çekici kılacaktır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırmadan elde edilen sonuçlar tartışılmış ve bunlara yönelik olarak öneriler geliştirilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Öğretmenler kitaplarda yer alan metinlerin uzun ve öğrencilerin gelişimine göre düzeyin üstünde olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlere göre hem sözcük dağarcığı hem de uzunluk açısından metinler öğrencilere uygun değildir. Altıncı sınıf metinleri bu konuda oldukça eleştirilmektedir. Bilinmeyen sözcükleri fazlaca içeren uzun metinler öğrenciler için yorucu olabilmektedir. Bu durum onların hem derse hem de okumaya karşı tutumunu olumsuz yönde etkileyebilir “Okuma parçalarının uzun olması öğrencilerin okuma şevkini kırabileceği gibi parçaların anlaşılmasını da zorlaştırabilir” (İlköğretim Programı Değerlendirme ve Birleştirme Raporu, 2007).

Elde edilen bulgular ışığında öğretmenlerin etkinleri ve projeleri yetiştirme konusunda sorun yaşadıkları; bunları zamanında bitirmekte güçlük çektikleri söylenebilir. Ancak öğretmenlerin birçoğu kitapta yer alan bütün etkinlikleri yapmakla yükümlü olmadığından haberdar değildir. Yeni programa göre, öğretmenler gerek gördüğünde bazı etkinlikleri yapmayabilir ya da yeni etkinlik ekleyebilirler. Bu durumun farkında olmamaları, hizmet içi eğitim sürecine ilişkin yetersizliğin bir boyutu olarak nitelendirilebilir.

Yapılan görüşmelerde değerlendirme formlarının sayısının çok olduğu ve bunun da öğretmenlerin verimini olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Değerlendirme Formuna dayalı bir ölçme değerlendirme yerine daha zengin ölçme değerlendirme biçimlerine yer verilmesi bu sorunu ortadan kaldırabilir.

Elde edilen verilere göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu yeterli teknik donanımına sahip olmayan okullarda programı uygulamanın zor olduğu yönünde görüşler ortaya koymuştur. Yeni program, ulaşmak istediği kazanımlara uygun olarak internet kullanımı, zengin bir kütüphane, fotokopi, görsel araç-gereçler vb. gerektirmektedir. Bu olanaklara sahip olmayan okullarda programın gerçek anlamda uygulanması zorlaşmaktadır. Eksikleri kapatmak isteyen öğretmenler öğrencileri okul dışındaki ortamlara yönlendirmek zorunda kalmaktadır (internet kafeler gibi). Bu durum ise zaman zaman hem öğrencileri hem de eğitim öğretim ortamını zora sokmaktadır. Özellikle de alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda çalışan öğretmenler kütüphane, internet erişimi, öğrencilerin interneti kullanma olanağı, okulun laboratuvar olanakları, okulun gerekli materyallere ulaşabilme yeterliliği vb. açılardan ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu programı uygulama konusunda gerekli bilgi birikimine sahip değildir. Araştırmaya göre bunun iki temel nedeni vardır. Birincisi programı tanıtmaya yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim programının hem süre hem de içerik açısından yetersiz oluşudur. Diğeri ise eğitim fakültelelerinde yetiştirilen Türkçe öğretmeni adaylarının yeni programa uygun bir eğitim öğretim sürecinden geçmemesidir. Bu iki durum programın etkili bir şekilde uygulanmasında ciddi sıkıntılar yaşanmasına neden olmaktadır.

Yeni programa uygun olarak çalışma kitabında yer alan etkinliklerin, öğretmenler tarafından olumlu yönde değerlendirildiği belirlenmiştir. Zaman içerisinde bu çalışmaların yenilenmesi hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin gereksinimlerini karşılaması açısından faydalı olabilir. Ancak buna karşın öğretmenlerin bir kısmı da etkinliklerin öğrenci seviyesinin üstünde olduğunu belirtmiştir. Özellikle alt sosyo-ekonomik düzeye sahip bölgelerde yaşayan, temel bilgi ve beceri eksikliği bulunan öğrenciler programı benimsemekte zorlanmaktadır. Gerek velilerin programa yabancı oluşu gerek rehberlik hizmetlerinin eksikliği gerekse sınıf mevcutlarının fazla oluşu bu sorunun kaynağı olabilir. Diğer taraftan programın bu öğrencileri kucaklayacak şekilde düzenlenmeyişi de böyle bir durum yaratmış olabilir. Söz konusu olan sorunun çözümünde veli-öğretmen işbirliği, programın gözden geçirilmesinde yapılacak çalışmalar, öğrencilere verilecek rehberlik hizmetleri yardımcı olabilir. Hatta sınıf mevcutlarının azaltılması temel konularda eksik öğrencilerin derse dolaşısıyla da programa daha olumlu bakmasında katkı sağlayabilir. Bu görüşlerin özellikle alt sosyo-ekonomik düzeyde çalışan öğretmenler tarafından dile getirilmesi dikkat çekici bir durumdur. Yapılan alıntılar doğrultusunda alt sosyo-ekonomik bölgelerdeki öğrencilerin yeni programı benimsemekte zorluklar yaşadığı belirtilebilir. Elbette bu sorunun yalnızca öğretmen tarafından çözümlenmesi çok zordur. Programın yeniden düzenlenmesi sürecinde yapılacak değişiklikler sorunun çözümüne biraz da olsa kolaylaştırabilir. Programda bu öğrencilere yönelik daha cazip ve basit etkinliklere yer verilmesi, velilerle görüşmeler yapılması hatta gerektiğinde rehberlik yardımına başvurulması sorunun çözümünde yardım sağlayabilir.

Öneriler

1. Alt-sosyo ekonomik düzeydeki okulların donanımı kütüphane, bilgisayar vb. gereksinimler açısından desteklenmelidir.
2. Metinlerin öğrencilerin yaşına ve zihinsel gelişimine uygun olup olmadığı konuya ilişkin uzman bir grup tarafından yeniden gözden geçirilmelidir. Altıncı sınıflarda daha kısa metinlere yer verilmelidir.
3. Öğretmenler çalışma kitabı dışında etkinliklere yer vermeli. Bunları nasıl hazırlayacakları konusunda bilgilendirilmelidirler.
4. Yeni Türkçe programı öğretici ve düşünsel süreci harekete geçirici çalışmalar içermektedir. Bu etkinlikler güncelliğini ve etkililiğini kaybetmemesi açısından her yıl gözden geçirilmelidir.
5. Sınıfların kalabalık oluşu programın uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Sınıflardaki öğrenci sayısı azaltılmalıdır.
6. Metinlerin uzunluğu ve öğrencilerin gelişim düzeylerine ne kadar uygun olduğu yeniden değerlendirilmelidir. Özellikle altıncı sınıfların metinleri bu konuda daha duyarlı bir anlayışla yeniden gözden geçirilmelidir.
7. Türkçe Öğretim Programının tanıtılmasına yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim çalışmaları öğretmenlerin programı tanumasında yetersiz kalmıştır. Bu çalışmalar geliştirilerek tekrarlanmalıdır.
8. Eğitim Fakülteleri Türkçe öğretmeni adaylarını yetiştirirken, yeni programı eğitim öğretim sürecinde tanıtılmalıdır.

9. Alt sosyo-ekonomik bölgelerdeki öğrencilerin programla bütünleşmesini kolaylaştırıcı çalışmalara yer verilmelidir. Bu bölgelerdeki rehberlik hizmetlerine özel bir önem verilmeli, sınıf mevcutları bir an önce azaltılmalı ve veliler program konusunda aydınlatılmalıdır.

10. Değerlendirme formlarının sayısının çok oluşu verimi düşürmektedir. Değerlendirme formlarının sayısı azaltılmalıdır.

Kaynakça

- AKKAYA, N. ve SUSAR KIRMIZI F. (2007). Yeni Program Doğrultusunda Hazırlanan İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. **Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi**. ISSN: 1302-5600. Sayı:174.
- COŞKUN, E. (2005). İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmen ve Öğrencilerinin Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programıyla İlgili Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**. Volume 5., Issue 2., Sayı 5(2). Ankara: Nobel Basımevi.
- PATTON, M. Q. (1990). **Qualitative Evaluation and Research Methods**. Newbury Park, California: Sage Publication.
- DENZİN, N. K. & LINCOLN, Y.S. (1998). **Strategies of Qualitative Inquiry**. California: Sage.
- GÖĞÜŞ, Beşir (1983). Anadili Eğitim Programlarının Niteliği. **Türk Dili-Dil Öğretimi Özel Sayısı**. Sayı:379-380 Temmuz-Ağustos.
- GÖMLEKSİZ, M. N. (2005). Yeni İlköğretim Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**. Volume 5., Issue 2., Sayı 5(2). Ankara: Nobel Basımevi.
- GÜNEŞ, F. (2006). Yeni Türkçe Öğretim Programı ve Öğretmenlerin Yetiştirilmesi. **Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi 14-16 Nisan 2006**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- MAXWELL, J.A. (1996). **Qualitative Research Design: an interpretive approach, thousand oaks**. California: Sage Publications.
- MANİSA MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ. (2006). On Yedinci Millî Eğitim Şurası İl Komisyon Raporları-2006. Manisa.
- MEB (2005). **İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (6.,7.,8., Sınıflar)**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MİLES, M.B. & HUBERMAN A.M. (1994). **Qualitative Data Analysis (Second Edition)**. London New Delhi: Sage Publication.
- ÖZKARA, Y. (2006). Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma Kitaplarının Türkçe Programında Geçen Yazma Kazanımlarını Karşılama Durumu. **Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi 14-16 Nisan 2006**. Ankara: Kök Yayıncılık.
- SEVER, S. (2003). Bilimsel Gelişmeler Karşısında Anadili Öğretiminin Sorumluluğu. **Dil ve Dilimiz Türkçe**. 13-14 Kasım 2003. Ankara: Tömer Yayınları.
- YILDIRIM, A.&ŞİMŞEK, H. (2005). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. 5. Baskı. Ankara: Seçkin Matbaası.

İnternet Kaynakçası

<http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/sbildirge%5B1%5D.pdf>, Eğitim Programları ve Öğretim Alanı Profesörler Kurulu İlköğretim 1-5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı – Sonuç Bildirisi (Eskişehir-2005) YAŞAR, Ş. VE DİĞERLERİ, Son Erişim Tarihi: 21.11.2007.

<http://www.etkinegitim.net/forums/index.php?topic=6604.msg9307#msg9307>, “İlköğretim Programı Değerlendirme ve Birleştirme Raporu”, Son Erişim Tarihi: 07.09.2007

THE IDEAS OF THE BRANCH TEACHERS RELATED TO THE APPLICATION OF THE NEW TURKISH COURSE CURRICULUM

Fatma SUSAR KIRMIZI*

Nevin AKKAYA**

Abstract

The aim of this research is to make an assessment related to the efficient and inefficient aspects of the curriculum after determining the ideas of the 6th, 7th, and 8th grade branch teachers related to the application of the new Turkish Course Curriculum; and to make suggestions related to the insufficiencies in the application, and the alterations to be made in the future. At the study, the qualitative research pattern had been used. The data of the research had been obtained from 29 teachers, and interview method was used in order to obtain the data. The population of the research constituted of 47 official elementary schools which fall within Buca District of İzmir. And 20 schools determined by "Maximum Variety Sampling" constituted its subjects. The study was performed with 29 branch teachers working at 6th, 7th, and 8th grades at these schools. Whole of the research data was obtained by "Semi-Structured Interview Form" which was consisting of open-ended questions. In preparation of the form, primarily, the related literature was reviewed, and the "Semi-Structured Interview Form" was formed by collecting together the test interview items in the light of the obtained data. Expert opinions were asked to eight lecturers related to the form, and in the lights of the suggestions made, the questions were rearranged as six items. Then, at the end of the test application performed with 8 people, the final format of the form was created. The data was encoded by both researchers, and then the reliability of the questions were calculated by the following formula: "Reliability = Agreement / difference of opinion + Agreement $\times 100$ ". And the reliability results obtained at the end of the interviews performed with totally 29 teachers are 84,37% for the first question, 80,00% for the second question, 76,19% for the third question, 79,24% for the fourth question, 73,43% for the fifth question, and 79,54% for the sixth question.

At the study, it was determined that the teacher ideas were focused on "the problems resulting from the curriculum, fundamental reasons which make difficult to apply the curriculum and classroom activities". The teachers generally deliver their opinion towards "the insufficiency of the in service training, having too much activities, not having enough time to complete the activities, longness of the texts, insufficient opportunities of their schools, and having difficulties on assessment".

Key Words: Turkish teacher, Turkish Curriculum, Mother tongue

* Asst. Prof. Dr.; Pamukkale University, Faculty of Education, Department of Primary School Teaching.

** Asst. Prof. Dr.; Dokuz Eylül University, Faculty of Education, Department of Turkish Education.